

Sinteza monetară nr. 3 * 2004

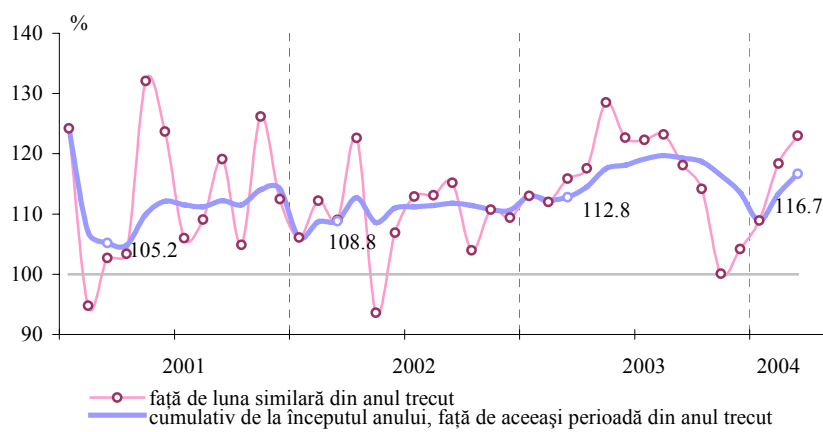
Martie

Sectorul real*

În martie 2004 volumul **producției industriale** s-a majorat în termeni reali cu 23.0 la sută față de luna similară a anului 2003, depășind cu 7.1 puncte procentuale ritmul de creștere corespunzător înregistrat în martie 2003 (graficul nr. 1). Întreprinderile industriale au fabricat producție în valoare de 1201.1 mil. lei, fiind în creștere cu 15.5 la sută în prețuri curente față de luna martie 2003.

De la începutul anului volumul producției industriale a constituit 3107.8 mil. lei, nivel superior cu 16.7 la sută (în prețurile medii ale anului 2003) față de perioada respectivă din anul precedent (graficul nr. 1).

Graficul nr. 1 Producția industrială în prețurile medii ale anului precedent, %

Sporirea volumului producției industriale în ianuarie-martie 2004 a fost susținută de două activități sectoriale de bază: industria extractivă și industria prelucrătoare. Industria prelucrătoare (80.9 la sută din totalul producției industriale) a contribuit în termeni reali cu 17.6 puncte procentuale. Cea mai mare contribuție la această creștere le-a revenit industriei alimentare și a băuturilor (cu 8.4 puncte procentuale), fabricării de articole de îmbrăcăminte, preparării și vopsirii blănurilor (cu 1.7 puncte procentuale), producției de piei, de articole din piele și fabricării încălțămintei (cu 1.6 puncte procentuale), producției altor produse din minerale nemetalifere (cu 1.0 punct procentual). Industria prelucrătoare și-a majorat volumul producției în termeni reali cu 22.3 la sută față de perioada respectivă a anului 2003. Corespunzător, industria extractivă a crescut cu 29.3 la sută, iar sectorul energie electrică și termică, gaze și apă și-a diminuat volumul produs cu 4.8 la sută.

De menționat că, din numărul întreprinderilor supuse evidenței lunare (598 de întreprinderi) în 39.3 la sută volumul producției industriale s-a redus față de perioada precedentă.

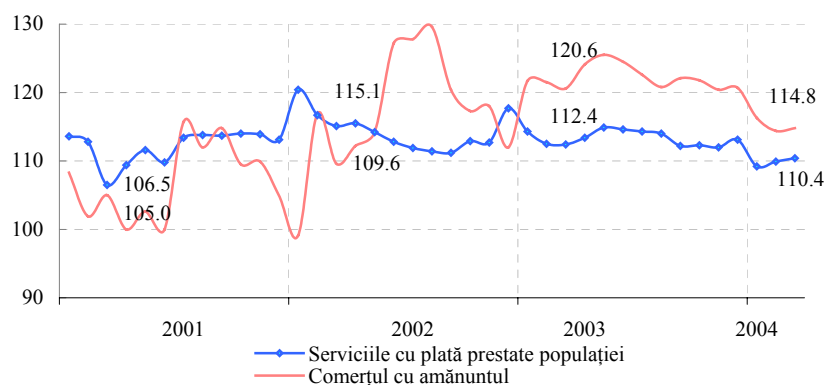
* în baza informației Departamentului Statistică și Sociologie, pe întreprinderile și organizațiile supuse evidenței lunare

Productivitatea muncii în trei luni ale anului 2004 a crescut cu 10.7 la sută față de perioada similară a anului precedent, media lunară fiind de 14556.1 lei la un salariat din industrie.

Întreprinderile cu capital privat au produs în perioada analizată 35.9 la sută din producția industrială, fiind în creștere în termeni reali cu 25.3 la sută față de ianuarie-martie 2003. În proprietatea întreprinderilor mixte s-a produs 18.7 la sută din producția industrială totală și la întreprinderile cu capital public și cu capital mixt – 18.8 și 18.6 la sută, respectiv. În toate formele de proprietate întreprinderile au realizat creșteri reale pozitive.

Comerțul cu amănuntul desfășurat de la începutul anului prin unitățile comerciale a totalizat 1561.2 mil. lei, marcând o creștere reală cu 14.8 la sută față de perioada corespunzătoare a anului 2003 (graficul nr. 2).

Graficul nr.2. Evoluția comerțului cu amănuntul și a serviciilor prestate populației, %

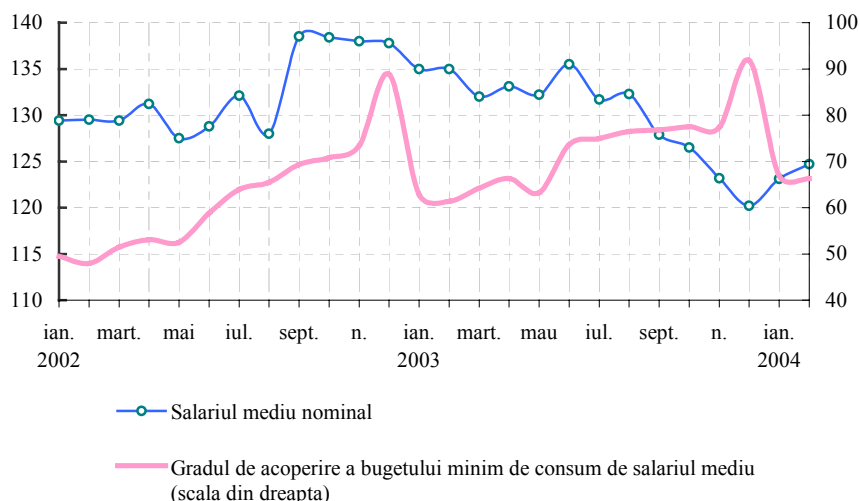
O creștere semnificativă (cu 26.4 la sută) de vânzări cu amănuntul a fost înregistrată în proprietatea mixtă cu participarea capitalului străin, totuși, în proprietatea privată (creștere cu 13.0 la sută) s-a realizat 68.9 la sută din totalul vânzărilor cu amănuntul. Totodată, în proprietatea publică s-a consemnat o reducere a volumul vânzărilor cu 5.4 la sută.

Volumul **serviciilor cu plată prestate populației** în ianuarie-martie a constituit 1294.2 mil. lei, sporind în termeni reali cu 10.4 la sută față de perioada similară a anului trecut. Evoluția pe toate formele de proprietate a fost pozitivă, cel mai înalt nivel de creștere fiind înregistrat în proprietatea privată – cu 18.8 la sută.

Salariul mediu* pentru un angajat din economia națională în luna februarie 2004 a constituit 943.8 lei, fiind în creștere nominală cu 24.7 la sută față de aceeași perioadă a anului trecut și în termeni reali – cu 9.2 la sută, respectiv (graficul nr. 3).

*la întreprinderile cu numărul de salariați 20 și mai mare

Graficul nr. 3. Dinamica indicatorilor, %

La 29 februarie 2004 suma restanțelor pentru retribuirea muncii, cu termenul de achitare expirat, a constituit 173.1 mil. lei (fiind în reducere cu 2.1 mil. lei față de 31 ianuarie 2004).

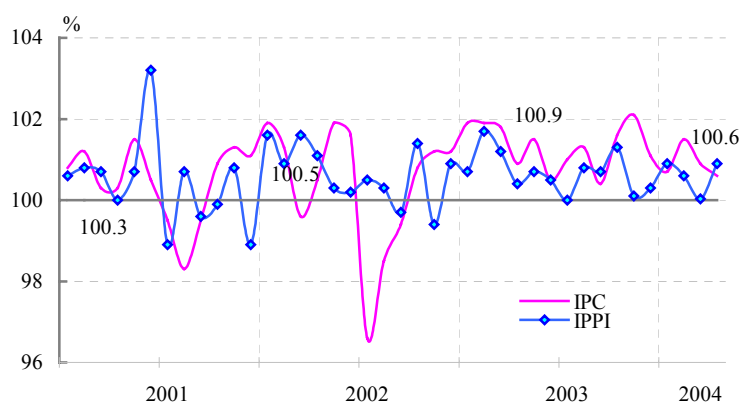
Bugetul minim de consum, calculat pentru o persoană aptă de muncă, a constituit în luna februarie 1424.0 lei. În structura componentelor bugetului minim de consum ponderea produselor alimentare a alcătuit 43.2 la sută din total, a mărfurilor nealimentare – 29.8 la sută și a serviciilor – 27.0 la sută.

Gradul de acoperire a bugetului minim de consum de salariul mediu (66.3 la sută) a crescut cu 4.9 puncte procentuale în comparație cu perioada similară a anului 2003.

Nivelul inflației

Rata inflației a constituit în luna martie 0.6 la sută (graficul nr. 4). Prețurile la produsele alimentare s-au majorat cu 0.3 la sută, la mărfurile nealimentare cu 0.7 la sută și la serviciile prestate populației cu 1.2 la sută.

Graficul nr. 4. Evoluția lunară a indicelui prețurilor de consum (IPC) și a prețurilor producției industriale (IPPI)

Creșteri mai mari de **prețuri la produsele alimentare**, în comparație cu luna precedentă, au fost înregistrate la carne de vită – cu 6.2 la sută, la carne de porc – cu 2.9 la sută, la preparate din carne – cu 2.3 la sută. În același timp, s-au înregistrat reduceri de prețuri la ouă – cu 5.5 la sută, lapte și produse lactate – cu 1.2 la sută.

La mărfurile nealimentare creșteri de prețuri s-au consemnat la încălțăminte – cu 1.3 la sută, la îmbrăcăminte – cu 1.0 la sută.

În grupul **serviciilor prestate populației** s-au majorat considerabil tarifele la serviciile pentru aprovizionarea cu gaz din rețea – cu 8.9 la sută, la serviciile de igienă și cosmetică – cu 3.7 la sută.

Contribuția elementelor de formare a indicelui prețurilor de consum este prezentată în tabelul nr. 1.

Tabelul nr. 1. Contribuția componentelor, %

	Februarie 2004		Martie 2004	
	contribuția	contribuția / IPC	contribuția	contribuția / IPC
IPC	0.9	100.0%	0.6	100.0%
<i>Produse alimentare</i>	0.14	15.6	0.14	23.3
<i>Mărfuri nealimentare</i>	0.29	32.2	0.19	31.7
<i>Servicii cu plată</i>	0.47	52.2	0.27	45.0

Sursa: DSS și BNM

De la începutul anului 2004 creșterea prețurilor a constituit 3.0 la sută (față de 4.6 la sută în perioada similară a anului 2003), inclusiv la produsele alimentare – 1.9 la sută, la mărfurile nealimentare – 2.6 la sută și la servicii – 6.0 la sută. În luna martie 2004 **inflația cumulativă pentru 12 luni** a reprezentat 13.9 la sută.

Prețurile producției industriale în luna martie s-au majorat cu 0.9 la sută față de luna precedentă (graficul nr. 4). De la începutul anului curent inflația a fost de 1.6 la sută.

Instrumentele politicii monetare

Ratele dobânzilor

În baza dinamicii indicelui prețurilor de consum, indicatorilor monetari și macroeconomici, ratele dobânzilor la instrumentele monetare ale BNM au fost menținute la nivelul stabilit prin hotărârea nr. 301 a Consiliului de Administrație al BNM din 4 decembrie 2003:

- ✓ **rata de bază** aplicată pentru operațiunile REPO de cumpărare pe termen de două luni a hârtiilor de valoare de stat (HVS), efectuate în cadrul operațiunilor de piață deschisă ale BNM – 14.0 la sută anual;
- ✓ rata dobânzii la facilitatea de lombard – 16.0 la sută anual;
- ✓ rata dobânzii la creditele overnight – 17.0 la sută anual;

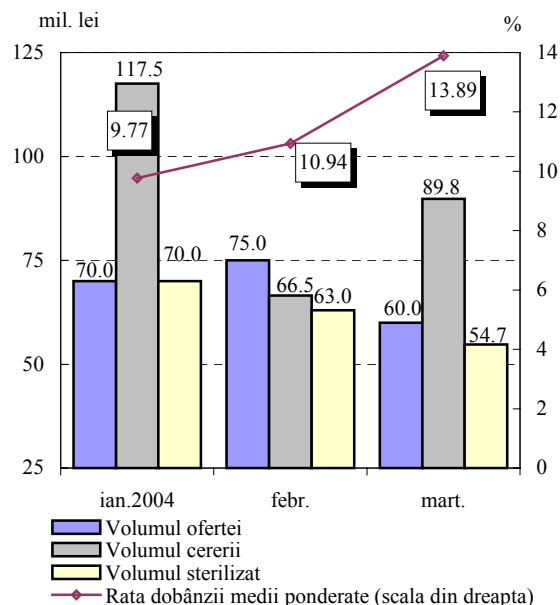
✓ rata dobânzii la depozitele overnight acceptate de BNM de la băncile comerciale – 3.0 la sută anual.

Rata dobânzii la creditele acordate pe termen lung (mai mare de 5 ani) a fost menținută la nivelul de 11.5 la sută anual.

Operațiunile de piață deschisă

În luna martie 2004 în cadrul operațiunilor de piață deschisă au fost desfășurate trei operațiuni REPO de vânzare a HVS din portofoliul BNM și două vânzări definitive de HVS din portofoliul BNM. Volumul ofertei totale a constituit 60.0 mil. lei. Cererea de HVS din partea băncilor comerciale s-a cifrat la 89.8 mil. lei, iar volumul total sterilizat a însumat 54.7 mil. lei la prețul de cumpărare, inclusiv 24.7 mil. lei – volumul sterilizat prin vânzări definitive de HVS și 30.0 mil. lei - prin operațiuni REPO (graficul nr. 5). De menționat că, în cadrul operațiunilor de vânzări definitive au fost propuse HVS în sumă de 25.0 mil. lei, cererea fiind de 38.3 mil. lei. Operațiunile REPO de vânzare au avut scadența de 28 zile și au fost efectuate la rate de dobândă cuprinse între 10.78-14.50 la sută. Astfel, rata lunară medie ponderată a dobânzii la HVS comercializate în cadrul operațiunilor de piață deschisă a constituit 13.89 la sută.

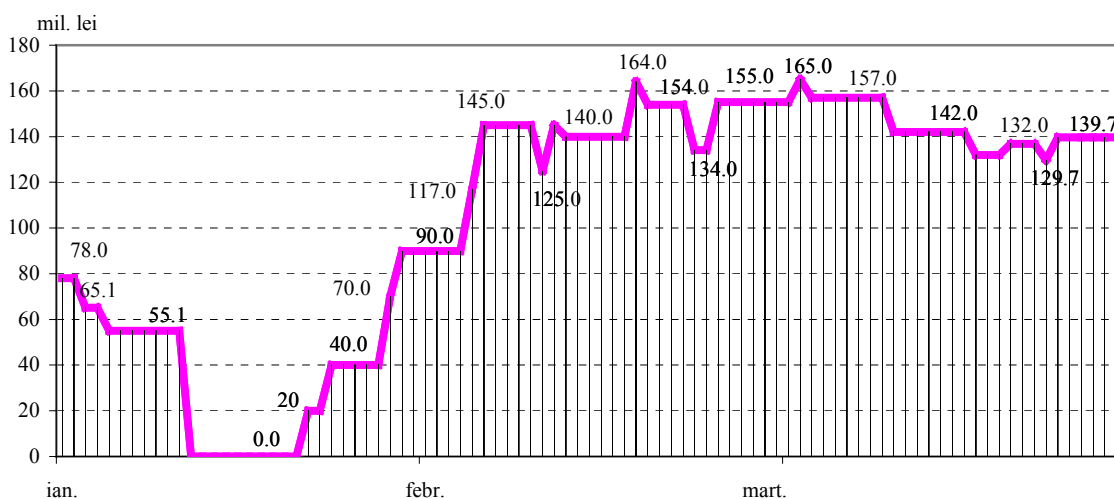
Graficul nr. 5. Dinamica indicatorilor pieței deschise

Licitațiile de depozit

În luna martie BNM a efectuat 2 licitații de depozit. Volumul propus băncilor pentru plasare a constituit 35.0 mil. lei și a fost integral acceptat de BNM. De menționat că, volumul solicitat de bănci a depășit oferta cu 7.0 mil. lei. Ratele dobânzilor la

Graficul nr. 6. Volumul zilnic sterilizat de BNM prin operațiuni REPO de vânzare a HVS, vânzări definitive de HVS și depozite acceptate de la băncile comerciale în perioada ianuarie - martie 2004

depozitele acceptate au variat între 11.8-13.5 la sută. Termenul plasamentelor a constituit 49 și 29 zile. Astfel, volumul lichidității sterilizat de BNM la sfârșitul lunii martie s-a cifrat la 139.7 mil. lei. Dinamica sterilizărilor efectuate de BNM pe parcursul perioadei ianuarie-martie 2004 este reflectată în graficul nr. 6.

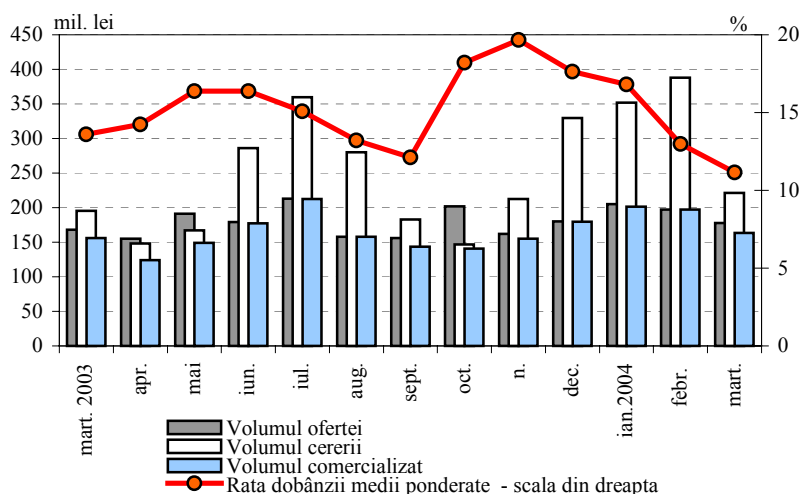
Creditele overnight

În perioada analizată s-au acordat 2 credite overnight în sumă totală de 3.25 mil. lei la o rată a dobânzii de 17.0 la sută anual.

Pietele financiare

Pe parcursul lunii martie pe piața primară a titlurilor de stat au fost lansate 20 emisiuni de HVS, reprezentând bonuri de trezorerie și bonuri de acoperire a decalajului de casă. Volumul total al ofertei a constituit 178.0 mil. lei, fiind cu 19.0 mil. lei (9.6 la sută) inferior nivelului din luna februarie.

Graficul nr. 7. Totalurile licitațiilor de comercializare a HVS pe piața primară

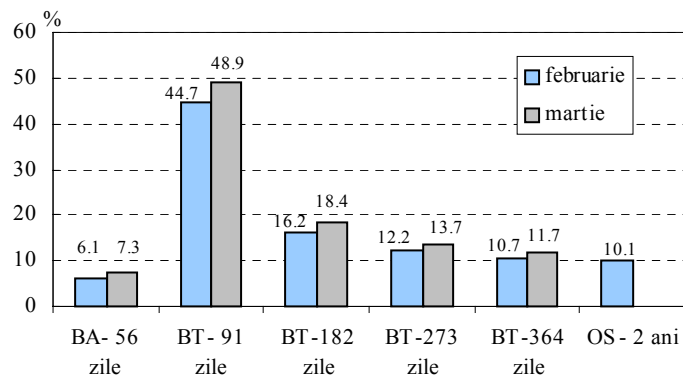

Volumul total al ofertei a constituit 178.0 mil. lei, fiind cu 19.0 mil. lei (9.6 la sută) inferior nivelului din luna februarie. Volumul solicitat de băncile comerciale s-a redus semnificativ, cu 166.6 mil. lei (42.9 la sută), până la nivelul de 221.4 mil. lei. La licitații au fost plasate HVS în volum de 163.5 mil. lei, cu 33.5 mil. lei (17.0 la sută) mai puțin față de luna precedentă (graficul nr. 7).

Din volumul total de titluri de stat emise pe piața primară băncilor comerciale le-a revenit 105.1 mil. lei (64.3 la sută), cu 52.6 mil. lei sub nivelul înregistrat în februarie 2004. Respectiv, procurările de HVS de către investitorii autohtoni au constituit 58.4 mil. lei, sau 35.7 la sută din volumul emis.

În profilul scadențelor HVS comercializate pe piața primară, cota predominantă au deținut-o în continuare titlurile pe termen de 91 zile, a căror pondere a consemnat o creștere cu 4.2 puncte procentuale, constituind 48.9 la sută. De menționat, de asemenea, că lipsa pe piața primară a plasamentelor cu termenul mai mare de un an a determinat creșterea ponderilor

Graficul nr. 8. Structura HVS comercializate pe piața primară

titlurilor pe toate scadențele (graficul nr. 8) și reducerea scadenței medii a titlurilor emise de la 220 până la 158 zile.

Cererea sporită, deși în reducere față de luna precedentă, a contribuit în continuare la evoluția descendentă a randamentelor titlurilor. Astfel, în luna martie 2004 **rata medie nominală a dobânzii** la titlurile de stat cu scadența de până la un an plasate pe piața primară a coborât cu 1.82 puncte procentuale până la nivelul de 11.16 la sută anual. În ansamblu pe scadențe, cea mai accentuată reducere, cu 2.15 puncte procentuale, a fost înregistrată la rata medie a dobânzii la titlurile pe termen de 91 zile (tabelul nr. 2).

Tabelul nr. 2. Rata nominală medie ponderată a dobânzii la HVS în profilul scadențelor

	BA 56 zile	BT 91 zile	BT 182 zile	BT 273 zile	BT 364 zile
Februarie	8.28	12.77	13.32	13.82	15.38
Martie	7.89	10.62	11.77	11.78	14.17

Răscumpărările HVS cu scadența în luna martie 2004 au însumat 162.8 mil. lei la valoarea nominală. La finele lunii volumul titlurilor de stat în circulație (plasate la licitațiile pe piața primară) a constituit 857.1 mil. lei la prețul de cumpărare, fiind cu 80.8 mil. lei în creștere față de nivelul înregistrat la 31 decembrie 2003.

La data de 31 martie 2004 în **Sistemul de înscrieri în conturi (SIC)** au fost înregistrate HVS în volum total de 3116.7 mil. lei la valoarea nominală, inclusiv HVS emise prin intermediul licitațiilor pe piața primară în volum de 925.7 mil. lei (29.7 la sută).

Activitatea băncilor comerciale pe piața monetară

În luna martie piața monetară a consemnat evoluții diferite pe principalele segmente. Volumul total al operațiunilor pe **piața secundară a titlurilor de stat** în luna martie 2004 a crescut cu 21.5 mil. lei (67.8 la sută) față de perioada precedentă, însumând 53.2 mil. lei (tabelul nr. 3). Preferințele participanților pieței secundare au fost îndreptate spre HVS cu scadențele de până la 28 zile și de la 28 până la 91 zile, a căror pondere în volumul total a constituit 46.1 și 43.5 la sută, respectiv.

Tabelul nr. 3. Operațiunile efectuate de bănci pe piața monetară

Perioada	Piața secundară a HVS (vânzări-cumpărări)			REPO cu HVS			Credite interbancare			Volumul total 4+7+10 (mil. lei)
	Termenul mediu ponderat (zile)	Rata medie nominală (%)	Volumul (mil. lei)	Termenul mediu ponderat (zile)	Rata medie nominală (%)	Volumul (mil. lei)	Termenul mediu ponderat (zile)	Rata medie nominală (%)	Volumul (mil. lei)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Ianuarie 2004	81	14.14	11.4	-	-	-	6	16.21	345.0	356.4
Februarie	99	12.48	31.7	-	-	-	14	15.45	277.4	309.1
Martie	51	13.29	53.2	13	14.5	5.0	2	14.29	236.7	294.9

Totodată, **piața creditelor interbancare în lei** în perioada gestionară a consemnat o micșorare a rulajului cu 40.7 mil. lei (14.7 la sută) până la 236.7 mil. lei. Din volumul

total al creditelor acordate 85.2 la sută au reprezentat creditele overnight (cu rata medie a dobânzii de 14.06 la sută).

În luna martie au fost înregistrate *tranzacții reversibile interbancare cu titluri de stat* în volum de 5.0 mil. lei la valoarea nominală, rata REPO fiind de 14.50 la sută.

Piața creditelor și a depozitelor

*Soldul creditelor în economie** s-a majorat cu 150.6 mil. lei (2.5 la sută) pe parcursul lunii, constituind 6106.1 mil. lei la 31 martie 2004. Această evoluție s-a datorat creșterii soldului creditelor *în MDL* cu 194.9 mil. lei (5.6 la sută), în timp ce soldul creditelor *în valută străină* (exprimate în MDL) a scăzut cu 44.3 mil. lei (1.8 la sută), ca urmare a aprecierii monedei naționale față de dolarul SUA. De menționat că, soldul creditelor acordate în valută străină reprezintă echivalentul a 194.3 mil. USD, fiind în creștere cu 1.1 mil. USD (0.6 la sută) față de luna februarie 2004.

Tabelul nr. 4. **Dinamica creditelor acordate de băncile comerciale (mil. lei)**

Perioada	Sold la sfârșitul perioadei			Credite acordate				
	total	în MDL	în valută străină	total	în MDL		în valută străină	
					volumul	dobânda, %	volumul	dobânda, %
Decembrie 2003	5999.7	3413.3	2586.4	832.5	473.2	19.40	359.3	11.20
Ianuarie 2004	5924.6	3393.8	2530.8	412.3	248.3	20.45	164.0	11.40
Februarie	5955.5	3499.4	2456.1	575.9	355.9	20.78	220.0	11.48
Martie	6106.1	3694.3	2411.8	893.0	593.8	20.83	299.2	11.61

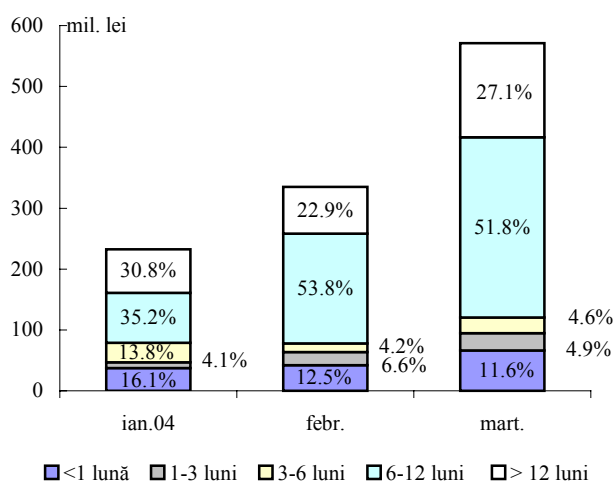
În cadrul creditelor *în MDL* a fost înregistrată majorarea soldului creditelor acordate întreprinderilor private cu 184.9 mil. lei (7.2 la sută) și celui al creditelor acordate întreprinderilor de stat cu 11.5 mil. lei (2.5 la sută), în timp ce soldul creditelor contractate de persoane fizice s-a micșorat cu 1.5 mil. lei (0.3 la sută).

Diminuarea *soldului creditelor în valută străină* s-a produs în urma reducerii soldului creditelor acordate întreprinderilor private cu 48.6 mil. lei (2.0 la sută), în timp ce soldul creditelor acordate întreprinderilor de stat a crescut cu 4.3 mil. lei (9.3 la sută).

Volumul creditelor acordate în MDL în luna martie a constituit 593.8 mil. lei, fiind în creștere cu 237.9 mil. lei (66.8 la sută) față de cel înregistrat în luna precedentă.

Cota-parte a creditelor acordate

Graficul nr. 9. **Structura creditelor în MDL acordate persoanelor juridice de către băncile comerciale**

* conform metodologiei FMI, din total credite în economie (inclusiv dobânda calculată la credite) sunt excluse creditele interbancare și creditele acordate guvernului.

persoanelor juridice a constituit 96.2 la sută din volumul total al creditelor acordate în moneda națională.

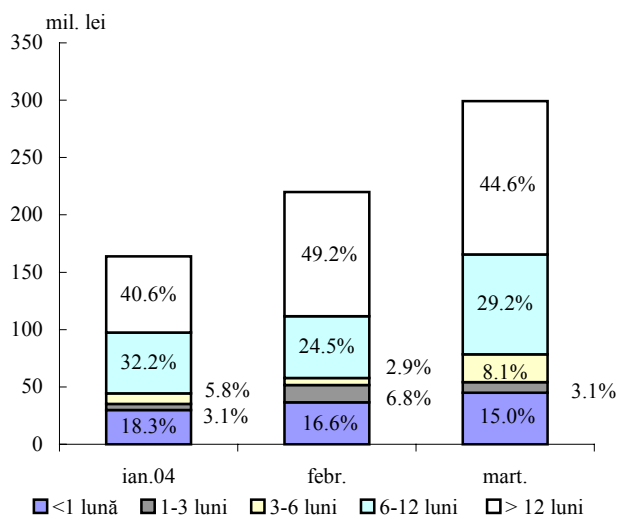
Cele mai solicitate de către persoanele juridice au fost creditele pe termen de la 6 până la 12 luni, fiind acordate cu o rată medie de 20.88 la sută în volum de 295.9 mil. lei. Ponderea acestora a constituit 51.8 la sută, micșorându-se cu 2.0 puncte procentuale față de luna februarie 2004. Totodată, o tendință de creștere a înregistrat ponderea creditelor de peste 12 luni (cu 4.2 puncte procentuale) și cea a creditelor de la 3 până la 6 luni (cu 0.4 puncte procentuale), constituind 27.1 la sută și 4.6 la sută, respectiv, din volumul total al creditelor în moneda națională (graficul nr. 9).

În luna martie 2004 **rata medie a dobânzii la creditele** în moneda națională acordate persoanelor juridice a crescut cu 0.12 puncte procentuale până la 20.71 la sută, iar cea aferentă creditelor acordate persoanelor fizice a scăzut cu 0.24 puncte procentuale, constituind 23.71 la sută.

Volumul creditelor în valută străină acordate persoanelor juridice a constituit 299.1 mil. lei (23.7 mil. USD), fiind cu 6.7 mil. USD superior celui din luna februarie 2004.

În structura creditelor acordate în valută străină persoanelor juridice cota-parte maximală (44.6 la sută) au deținut-o în continuare creditele pe termen de peste 12 luni (acordate cu o rată medie a dobânzii de 11.69 la sută), a căror pondere a scăzut cu 4.6 puncte procentuale. Totodată, cel mai înalt ritm al creșterii (de 3.8 ori) l-a consemnat volumul creditelor pe termen de la 3 până la 6 luni, atingând o pondere de 8.1 la sută în totalul creditelor în valută străină (graficul nr. 10).

Graficul nr. 10. Structura creditelor în valută străină acordate persoanelor juridice de către băncile comerciale

Rata medie a dobânzii la creditele în valută străină acordate persoanelor juridice a crescut cu 0.12 puncte procentuale, constituind 11.60 la sută.

În perioada de referință **soldul depozitelor*** în sistemul bancar a însumat 6019.6 mil. lei, majorându-se cu 170.2 mil. lei (2.9 la sută) față de luna februarie 2004. Creșterea acestuia s-a datorat sporirii soldului depozitelor atrase în moneda națională cu 234.8 mil. lei (8.0 la sută), în timp ce soldul depozitelor în valută străină s-a micșorat cu 64.6 mil. lei (2.2 la sută). Ponderea depozitelor la vedere în structura soldului total al depozitelor a fost de 41.3 la sută, suma acestora (2487.7 mil. lei) majorându-se cu 128.5 mil. lei față de luna precedentă, inclusiv soldul celor în valută străină s-a

* conform metodologiei FMI, din total depozite în sistemul bancar sunt excluse mijloacele băncilor comerciale și ale altor instituții financiare; conturile bugetului de stat; mijloacele extrabugetare; depozitele persoanelor fizice și juridice nerezidente.

micșorat cu 51.4 mil. lei. Soldul depozitelor la termen s-a majorat cu 41.7 mil. lei, constituind 3531.9 mil. lei.

Tabelul nr. 5. Dinamica depozitelor la termen în băncile comerciale (mil. lei)

Perioada	Sold la sfârșitul perioadei			Depozite				
	total	în MDL	în valută străină	Total	în MDL		în valută străină	
					volumul	dobânda, %	volumul	dobânda, %
Decembrie 2003	3282.6	1469.6	1813.0	543.9	261.3	14.20	282.6	4.19
ianuarie 2004	3460.1	1599.8	1860.3	555.4	289.7	14.82	265.7	4.27
februarie	3490.2	1671.0	1819.2	448.7	217.7	14.70	231.0	4.52
Martie	3531.9	1725.9	1806.0	465.2	210.4	15.01	254.8	4.83

Soldul depozitelor la termen în MDL a constituit 1725.9 mil. lei, majorându-se cu 54.9 mil. lei (3.3 la sută) față de perioada precedentă.

Volumul depozitelor la termen în MDL atrase în luna martie a constituit 210.4 mil. lei, fiind cu 7.3 mil. lei inferior celui din luna februarie 2004.

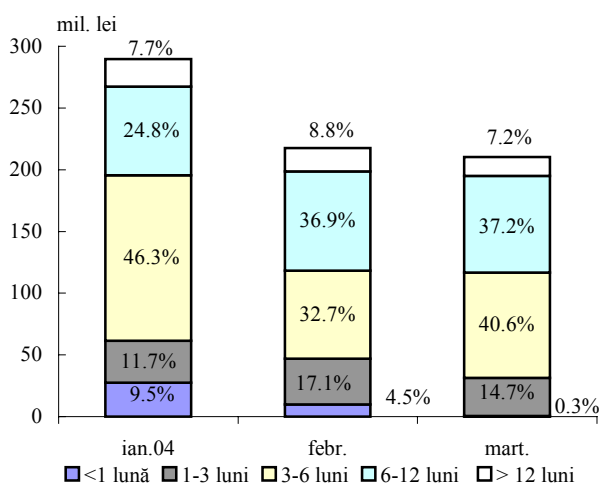
În structura depozitelor atrase în MDL ponderea maximală a fost deținută de depozitele pe termen de la 3 până la 6 luni (40.6 la sută), fiind cu 7.9 puncte procentuale superioară nivelului consemnat în luna precedentă, în special, pe contul diminuării cu 4.2 puncte procentuale a ponderii depunerilor pe termen de până la 1 lună în totalul depozitelor în moneda națională (graficul nr. 11).

În luna martie **rata medie a dobânzii la depozitele la termen în MDL** s-a majorat cu 0.31 puncte procentuale față de nivelul lunii precedente, constituind 15.01 la sută (12.52 la sută pentru persoane juridice și 15.95 la sută pentru persoane fizice față de 11.64 la sută și 15.89 la sută, respectiv, în luna februarie 2004).

Soldul depozitelor la termen în valută străină s-a micșorat cu 13.2 mil. lei (0.7 la sută), alcătuind 1806.0 mil. lei. Această evoluție s-a datorat, în principal, reducerii soldului depunerilor persoanelor fizice.

În perioada gestionară **volumul depozitelor la termen în valută străină** a constituit 254.8 mil. lei, majorându-se cu 23.8 mil. lei (10.3 la sută) din contul creșterii depunerilor persoanelor fizice cu 31.1 mil. lei (16.6 la sută).

Graficul nr. 11. Structura depozitelor la termen în MDL atrase de băncile comerciale

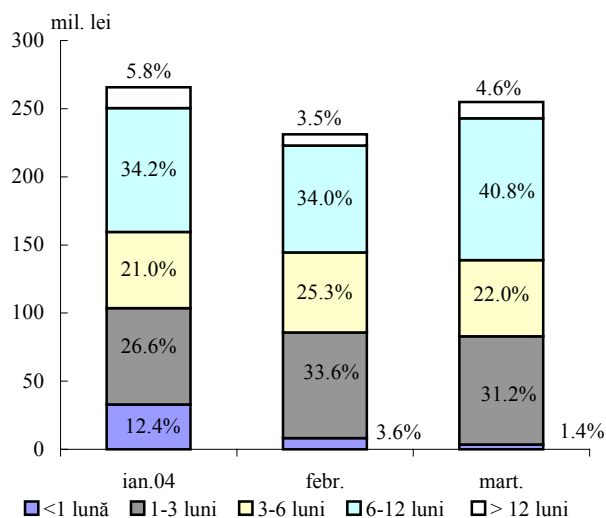

De menționat că, cele mai mari ritmuri de creștere au înregistrat depunerile cu termen mai îndelungat, de la 6 până la 12 luni și de peste 12 luni, ceea ce a însemnat majorarea ponderii acestora în totalul depozitelor în valută străină, până la 40.8 la sută și 4.6 la sută, respectiv. Acest fapt s-a datorat, în particular, majorării ratelor dobânzilor oferite pentru mijloacele atrase pe o perioadă mai îndelungată (graficul nr. 12).

În perioada de referință *rata medie a dobânzii la depozitele în valută străină* s-a majorat cu 0.31 puncte procentuale, constituind 4.83 la sută

(pentru persoanele juridice aceasta a crescut cu 0.53 puncte procentuale până la 4.00 la sută și pentru persoanele fizice - cu 0.20 puncte procentuale, alcătuind 4.97 la sută).

Graficul nr. 12. Structura depozitelor la termen în valută străină atrase de băncile comerciale

Masa monetară

Masa monetară M2 (masa monetară în lei) pe parcursul lunii martie s-a majorat cu 227.7 mil. lei, sau cu 4.1 la sută. În același timp, **masa monetară M3** a crescut cu 163.1 mil. lei, sau cu 1.9 la sută.

Creșterea indicatorului **M2** a fost determinată de majorarea soldului depozitelor în moneda națională cu 234.8 mil. lei (8.0 la sută) și a instrumentelor pieței monetare cu 2.4 mil. lei. Totodată, volumul numerarului în circulație s-a diminuat cu 9.5 mil. lei (0.4 la sută).

Depozitele în valută străină s-au redus 64.6 mil. lei (2.2 la sută). Exprimat în USD, acestea au crescut cu 0.4 mil. USD. Ponderea depozitelor în valută străină în volumul total al masei monetare s-a redus de la 34.4 la sută în februarie până la 33.0 la sută în luna martie.

Schimbările în structura masei monetare sunt reflectate în tabelul nr.6.

Tabelul nr. 6. Evoluția structurii masei monetare la sfârșitul perioadei

Componentele masei monetare	Dec. 2003	Pond. %	Febr. 2004	Creșt. %	Pond. %	Mart. 2004	Creșt. %	Pond. %
MASA MONETARĂ (M3)	8509.16	100	8496.06	1.4	100	8659.15	1.9	100
MASA MONETARĂ (M2)	5621.93	66.1	5573.20	1.6	65.6	5800.91	4.1	67.0
BANI ÎN CIRCULAȚIE	2740.52	32.2	2642.31	0.4	31.1	2632.83	-0.4	30.4
DEPOZITE LA VEDERE	1410.96	16.6	1255.59	0.5	14.8	1435.45	14.3	16.6
- ale persoanelor juridice	1172.96	13.8	1026.90	0.4	12.1	1207.50	17.6	14.0
- ale persoanelor fizice	238.00	2.8	228.69	0.6	2.7	227.95	-0.3	2.6
DEPOZITE LA TERMEN (inclusiv pe termen lung)	1469.59	17.3	1670.97	4.5	19.7	1725.93	3.3	19.9
- ale persoanelor juridice	290.21	3.4	346.80	1.5	4.1	362.75	4.6	4.2
- ale persoanelor fizice	1179.38	13.9	1324.17	5.3	15.6	1363.18	2.9	15.7
DEPOZITE ÎN VALUTĂ STRĂINĂ	2887.23	33.9	2922.86	0.9	34.4	2858.24	-2.2	33.0
- ale persoanelor juridice	975.25	11.5	965.71	3.7	11.4	907.22	-6.1	10.5
- ale persoanelor fizice	1911.98	22.4	1957.15	-0.5	23.0	1951.02	-0.3	22.5
INSTRUMENTELE PIEȚEI MONETARE	0.86		4.33			6.70	54.7	0.1

Activele externe nete (convertibile) ale sistemului bancar s-au redus cu 2.7 mil. USD, totalizând 233.3 mil. USD. În structura acestora nivelul activelor externe nete ale BNM nu s-a modificat, iar volumul activelor externe nete ale băncilor comerciale s-a redus cu 2.7 mil. USD.

Activele interne nete ale sistemului bancar s-au majorat cu 262.5 mil. lei (4.8 la sută). În luna martie cererile de plăți față de Guvern pe sistemul bancar au sporit cu 45.0 mil. lei, inclusiv ale băncilor comerciale - cu 44.5 mil. lei, iar cele ale BNM - cu 0.5 mil. lei.

Pe parcursul lunii martie cererile de plăți ale BNM față de băncile comerciale s-au majorat cu 39.7 mil. lei, pe seama rambursării nete a depunerilor băncilor comerciale la BNM în volum de 7.0 mil. lei (plasate – 20.0 mil. lei, rambursate – 27.0 mil. lei), a acordării nete de credite overnight în volum de 2.3 mil. lei (acordate – 3.25 mil. lei, rambursate – 0.95 mil. lei) și a răscumpărării nete de HVS prin operațiuni REPO în sumă de 33.0 mil. lei (răscumpărări – 63.0 mil. lei, vânzări – 30.0 mil. lei), precum și a dobânzii achitate la aceste operațiuni în volum de 0.2 mil. lei. Totodată, calcularea dobânzii la depunerile băncilor comerciale în volum de 0.6 mil. lei, rambursarea creditelor acordate CCL în volum de 0.9 mil. lei și achitarea dobânzii aferente acestora în volum de 1.3 mil. lei au condiționat reducerea cererii de creditare față de băncile comerciale.

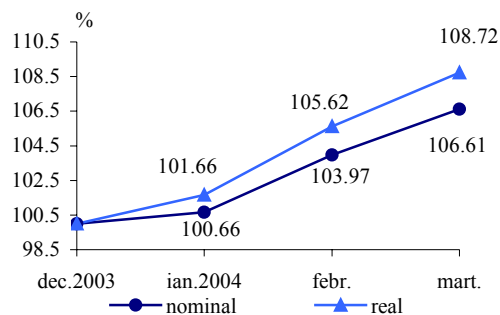
Piața valutară

În luna martie **cursul oficial de schimb** al leului moldovenesc față de dolarul SUA s-a apreciat de la 12.7207 MDL pentru 1 USD la începutul lunii până la 12.4108 MDL pentru 1 USD la finele lunii.

Comparativ cu decembrie 2003 leul moldovenesc a marcat o apreciere cu 6.61 la sută în termeni nominali și cu 8.72 la sută în termeni reali* (graficul nr.13). Cursul oficial de schimb mediu lunar al leului moldovenesc față de dolarul SUA în luna gestionară comparativ cu luna precedentă s-a apreciat de la 12.9073 MDL până la 12.6326 MDL pentru 1 USD (graficul nr. 14).

Volumul total de dolari SUA tranzacționați în luna de referință pe piața interbancară de către bănci a constituit 91.8 mil. USD, micșorându-se față de februarie 2004 cu 8.0 mil. USD. În luna martie rulajul Băncii Naționale a Moldovei pe piața interbancară a constituit 12.3 mil. USD, față de 7.1 mil. USD în februarie.

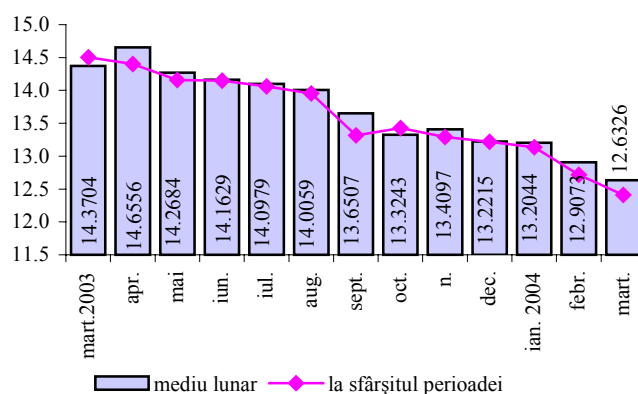
Graficul nr. 13. Evoluția lunară a cursului de schimb nominal și real (dec.2003 =100)

* cotare indirectă (USD/MDL)

Cursul oficial mediu lunar al leului moldovenesc față de euro s-a apreciat de la 16.3075 MDL în februarie 2004 până la 15.4795 MDL pentru 1 euro în martie 2004. La începutul lunii cursul oficial al leului moldovenesc față de euro constituia 15.7782 MDL, iar la sfârșitul lunii – 15.1530 MDL pentru 1 euro.

Graficul nr. 14. Cursul de schimb MDL/USD

Cursul oficial mediu lunar al leului moldovenesc față de rubla rusească s-a apreciat de la 0.4528 MDL în februarie 2004 până la 0.4427 MDL pentru 1 rublă rusească în martie 2004. La începutul lunii cursul oficial al leului moldovenesc față de rubla rusească constituia 0.4462 MDL, iar la sfârșitul acesteia – 0.4354 MDL pentru 1 rublă rusească.

Rulajul total al tranzacțiilor încheiate contra MDL pe piața valutară internă în luna martie 2004 a fost de 372.3 mil. USD, fiind cu 16.8 la sută superior celui din februarie 2004. Cumpărările de valută străină pe piața valutară internă (contra MDL) pe parcursul lunii martie au constituit 188.8 mil. USD, iar vânzările – 185.3 mil. USD.

Din rulajul total al tranzacțiilor cele efectuate în dolari SUA au constituit 78.1 la sută, cele în euro – 17.8 la sută, în ruble rusești – 3.6 la sută, în hrivne ucrainene – 0.4 la sută și în lei românești – 0.1 la sută.

Stocul *datoriei publice directe și garantate de stat* la situația din 31.03.2004 a constituit 993.55 mil. USD (inclusiv creditele acordate de FMI, tabelul nr. 7).

Tabelul nr. 7. Datoria externă (mil. USD)

	Sold la 29.02.2004	Martie				Sold la 31.03.2004
		intrări	rambursări	arierate de dobândă	diferența de curs	
Datoria publică	923.40	1.22	4.64	0.00	-4.26	915.72
Datoria publică garantată	78.10	0.00	0.00	0.20	-0.47	77.83
Total datorie externă	1001.50	1.22	4.64	0.20	-4.73	993.55

Stocul datoriei externe s-a micșorat în mărime nominală cu 7.95 mil. USD. La modificarea stocului au contribuit rambursările totale de 4.64 mil. USD și aprecierea dolarului SUA față de alte valute în mărime de 4.73 mil. USD.

La 31.03.2004 stocul total al arieratelor (inclusiv acumulate în anii precedenți) a însumat 80.1 mil. USD.

Stocul datoriei private negarantate de stat (inclusiv arieratele de dobândă) la 31.03.2004 a constituit 421.2 mil. USD (sursa: DMFAS 5.2).